

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ

סֵדֵר

לְמוֹד יוֹמֵי יְרוּשָׁלַיִם

בְּמִקְוֵה וּפְיִסּוּק מְלֵא

הוֹצָאָה מִיַּחַדָּת בְּעִבּוֹר הַסִּידֵי בְּרִכְלָב תַּלְמוּדֵי הַיִּכָּל הַקֹּדֶשׁ

שְׁלוֹמֵי־עַל פִּי הַדְרָכָה

מִרְן מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א

הַמְעוֹרָר לְלַמֵּד עַל פִּי סֵדֵר הַרְף הַלְמוֹד שֶׁל רַבְנֵי הַקְּדוּשׁ מוֹהֲרָ"ן זי"ע

לְהִיּוֹת בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (שִׁיחֹת הַר"ן סִימָן כ"ח; ע"ו)

מִסְכַּת תְּרוּמוֹת הַפִּיִּים ה' - י"א

לְמוֹד לְיוֹמֵי שְׁבוּעַת פְּרִשְׁתָּה וַיִּשְׁלַח

ח' בְּסֻלְיוֹ - ו"ד בְּסֻלְיוֹ

שְׁנַת תשע"ה

יום ראשון – ח' פסליו

קִדְשׁוֹ מִבְּחוּיָן? בַּחֲנָא אָמַר: אֵין תְּיִבִין עַל קִדְשׁוֹ מִבְּחוּיָן. רַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמְרִי: תְּיִבִין עַל קִדְשׁוֹ מִבְּחוּיָן. וְהָדָא דְבַתְּחָנָא – פְּלִיגָא דְרַבִּי יוֹדָא! דְרַבִּי יוֹדָא פּוֹטֵר מְכַלּוֹ דְּבַר תּוֹרָה. וְתִימַר אַבְנֵי? כַּמָּאן דְּאָמַר מְאִילִיחֵן קַבְּלוּ עֲלֵיחֵן אֶת הַמַּעֲשָׂרוֹת.

הַלְּמָה ב'

מִתַּנִּי' אֵין תּוֹרְמִין זֵיתִים עַל הַשָּׁמֶן, וְלֹא עֲנָבִים עַל הַיַּיִן. וְאִם תִּרְמוּ בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים: תְּרוּמַת עֲצָמָן בְּהֵן. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: אֵין תְּרוּמַתֵּן תְּרוּמָה.

גַּמְרָא תַּפְּזָן תַּנְיִנֵין: אֵין תּוֹרְמִין מִדְּבַר שְׁנַגְמָרָה מְלֹאכְתּוֹ עַל דְּבַר שְׁלֹא נִגְמָרָה מְלֹאכְתּוֹ. וְכֹא אֶת אָמַר הַכִּינִי! רַבִּי אֵילָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: מִפְּנֵי גָזַל הַשֶּׁבֶט. מַהוּ מִפְּנֵי גָזַל הַשֶּׁבֶט? אָמַר רַבִּי חֲנַנְיָא: מִפְּנֵי הַטּוֹרַח. הִנֵּעַ עֲצָמָה, שְׁהִיתָה שְׁעוֹרָה שֶׁל אוֹרְזוֹ! נַחַת רוּחַ

הוא לאדם להיות פותש כל שהוא. הנע עצמו, שהיתה שיבולים!
עד באן קשי רבי חנניא.

רבי מנא לא אמר בן! אלא שהוא מבקש לתרום לפי שמו, ואינו
תרום אלא לפי זיתים. הנע עצמו, שתרום לפי השמו! כדון עביד
בן, זמן חורן לא עביד בן. ולא עוד, אלא דחבריה חמי ליה,
ואומר: זה מתבויין לרבות, ואני איני מתבויין לרבות.

חזקה אמר: לא אמרו אלא זיתים על שמו וענבים על היין, הא
שאר כל הדברים – לא.

אמר רבי יוחנן: לא שנייא היא, אלא זיתים על שמו, וענבים על
היין, הא שאר כל הדברים – לא.

חברייא בשם רבי יוחנן: ואפילו על אתר. רבי חנניא, רבי אימי
בשם רבי יוחנן: דברי בית שמאי נעשה כאומר: "הרי זו תרומה"
עליה ועל שלמטון.

רבי חנניא סבר מימר: במינו. אמר ליה רבי זעירא: לא תקבל
עליך בן! מבין שאמר "הרי זו" – נפטר מה שבידו, והשאר –
חולין.

והולין פומרין את הטבל? אמר רבי חנניא בריה דרבי הלל: כאתת! מפיון שאמר "תרי זו" – נפטר מה שפידו ונפטר מה שלמפון.

אמר רבי חנניא: נראין הדברים בתרומה גדולה שהיא ניפלת מאומד. אבל בתרומת מעשר – צריכה שתהא מצומצמת במידה במשקל ובמנין.

תמן תנינן: אין תורמין מן הטמא על הטהור. תני בשם רבי יוסי: ואם תרם מן הטמא על הטהור, בין בשונג בין במזיד – מה שעשה עשוי. מה אמר רבי יוסי הכא? ומה אין תמן שכולו הפסד לכהנים – את אמר מה שעשה עשוי, הכא דאין פולו הפסד לכהנים – לא בל שפן! אשכח תני בשם רבי יוסי: אין תורמין זיתים על שמן ולא ענבים על יין. ואם תרם, בית שמואי אומרים: תרומת עצמן בהן. ובית הלל אומרים: אין תרומתן תרומה.

מחלפה שיטתיה דרבי יוסי! תמן הוא אמר: מה שעשה עשוי, וכא הוא אמר: אין תרומתן תרומה! תמן – טומאה אינה מצויה, ואין בני אדם טועין לומר שתורמין ומעשרין מזה על זה. אבל זיתים על השמן וענבים על היין – מצויין הן, ואם אמר את כן,

אף הוא סבר כימור: שמופתר לתרום זיתים על שזמן וענבים על
היין.

יום שני – ט' בסליו

הלכה ג'

[דף ו' ע"ב]

מתני' אין תורמין מן הלקט, ומן השכחה, ומן הפאה, ומן
התפקר, ולא מפעשר ראשון שנמלה תרומתו, ולא מפעשר שני
והקדיש שנפדו.

ולא מן החיוב על הפטור, ולא מן הפטור על החיוב.

ולא מן התלוש על המחובר, ולא מן המחובר על התלוש. ולא מן
החדש על הישן, ולא מן הישן על החדש.

ולא מפירות הארץ על פירות הוצה לארץ, ולא מפירות הוצה
לארץ על פירות הארץ. ואם תרמו – אין תרומתן תרומה.

גמרא רבי יוחנן בשם רבי ינאי: זה אחד משלשה מקראות מחוורין בתורה. ובא הלוי פי אין לו חלק ונחלה עמך (דברים יד, כט) ממה שיש לך ואין לו – את חייב ליתן לו. יצא הבקר שידד וידו שוין בו. היא לקט, היא שכחה, היא פיאח, היא הפקר.

ולא כבר תניית הן פולחון? הן היא מתניתא, ולא מפירות שהביאו שלישי על פירות שלא הביאו שלישי. ואם תרם – תרומתו תרומה. על דעתיה דחזקיה – במחלוקת. על דעתיה דרבי יוחנן – דברי הכל.

הלכה ד'

מתני' חמשה לא יתרמו, ואם תרמו – תרומתן תרומה. האילם, והשיכור, והערום, והסומא, ובעל קרי, לא יתרמו. ואם תרמו – תרומתן תרומה.

אין תרמין לא בפדה, ולא במשקל, ולא במנין. אבל תורם הוא את הפדוד ואת השקול ואת המנוי.

אין תורמין בפל ובקופה שהן של מידת. אבל תורם הוא בְּהֵן
 חֲצִיין או שלישן. לא יתרום בפֶּסַח חֲצִייה שְׁחֲצִייה מידת.

גמרא יש מהן מפני הברכה. ויש מהן שאין יכולין לתרום מן
 המובחר. האילם והערום ובעל קרי – מפני הברכה. הסומא
 והשוטה והשיבור – שאין יכולין לתרום מן המובחר.

אבא בר רב הונא אָמר: שְׁתּוּי – אל יתפלל, ואם התפלל –
 תפילתו תחוננים. שיבור – אל יתפלל, ואם התפלל – תפילתו
 גידופין. איזו שְׁתּוּי? כל שְׁשֻׁתָּה רביעית. שיבור? שְׁשֻׁתָּה יותר.

[דף ו' ע"ב]

תמן אָמְרִי: כל שאינו יכול לדבר לפני המקדש. רבי זעירא בעי
 קומי רבי איסי: שיבור מהו שִׁיבְרָךְ? אָמר ליה: וְאִכְלָתָּ וְשָׁבַעְתָּ
 וּבִרְכָתָּ. וְאִפִּילוּ מְדוּמָדָם. לא צורכה דלא, מהו שִׁיקְרָא שְׁמַע?
 אָמר אבא בר אבין: חד חסיד שָׂאל לְאִלְיָהוּ זְכוּר לְמוֹב, עָרוֹם מַהוּ
 שִׁיקְרָא שְׁמַע. אָמר ליה: וְלֹא יֵרָאֶה בְּךָ עֲרוֹת דְּבָר – עָרוֹת
 דיבור. תני חזקיה: בין לקרות, בין לברך.

תָּמַן תְּנִינָן: הַמוֹנָה – מְשׁוּבָּה, וְהַמּוֹדֵד – מְשׁוּבָּח הַיְמִינוֹ, וְהַשׁוֹקֵל – מְשׁוּבָּח מְשַׁלְּשֵׁתָן. וְכֹא אֶתְ אָמַר בֶּן! אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי: כָּאֵן – בְּתְרוּמָה גְדוּלָּה. כָּאֵן – בְּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר.

וְתַנִּי בֶן: אֵלֶיֶנָּר בֶּן גּוֹמֵל אוֹמֵר: מִנֵּין שְׂאִין תּוֹרְמִין לֹא בְּמִידָה וְלֹא בְּמִשְׁקָל וְלֹא בְּמִנְיָן? תְּלַמּוּד לֹמַר: וַנְּחַשֵׁב לָכֶם תְּרוּמַתְכֶם. בְּמַחְשָׁבָה אֶת תּוֹרֵם, וְאִין אֶת תּוֹרֵם בְּמִידָה וּבְמִשְׁקָל וּבְמִנְיָן. מַה תְּרוּמָה גְדוּלָּה – בְּמַחְשָׁבָה, אַף תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר – בְּמַחְשָׁבָה.

וְהָא תְּנִינָן: אֲבָל תּוֹרֵם הוּא אֶת הַמּוֹדֵד וְאֶת הַשׁוֹקֵל וְאֶת הַמְּנוּיִן! אָמַר רַבִּי לְעֶזְרָה: כִּינִי מִתְּנִיתָא, מוֹדֵד אָדָם אֶת טְבִלּוֹ וּמְכַנְּסוֹ לְתוֹף בֵּיתוֹ, וּבְלִבְד שְׁלֵא יִתְרוֹם בְּמִידָה. שׁוֹקֵל אָדָם אֶת טְבִלּוֹ וּמְכַנְּסוֹ לְתוֹף בֵּיתוֹ, וּבְלִבְד שְׁלֵא יִתְרוֹם בְּמִשְׁקָל. מוֹנֵה הוּא אָדָם אֶת טְבִלּוֹ וּמְכַנְּסוֹ לְתוֹף בֵּיתוֹ, וּבְלִבְד שְׁלֵא יִתְרוֹם בְּמִנְיָן.

[דף ז' ע"א]

הַלְכָה ה'

מתני' אין תורמין שמן על זיתים הנקבתיין. ולא יזין על ענבים הנדרכות. ואם תרם – תרומתו תרומה, ויחזור ויתרום. הראשונה – מדמעת בפני עצמה ותייבם עליה חומש, אבל לא שנייה. ותורמין שמן על זיתים הנקבשים, ויזין על ענבים לעשותן צימוקין.

מי שתתם שמן על זיתים לאכילה, וזיתים על זיתים לאכילה, ויזין על ענבים לאכילה, וענבים על ענבים לאכילה, ונמלך לדורכן – אין צריך לתרום.

אין תורמין מדבר שנגמרה מלאכתו על דבר שלא נגמרה מלאכתו, ולא מדבר שלא נגמרה מלאכתו על דבר שנגמרה מלאכתו, ולא מדבר שלא נגמרה מלאכתו על דבר שלא נגמרה מלאכתו. ואם תרם – תרומתו תרומה.

גמרא תמן תנינן: אין תורמין מדבר שנגמרה מלאכתו על דבר שלא נגמרה מלאכתו וכו'. וכא את אמר הכן! רבי אילא בשם רבי יוחנן: מפני גדר מי הטאת, שלא יהו מי הטאת בטלין. מי

חֲמִיר? בְּגִזַּל הַשֶּׁבֶט, אוֹ גָּדַר מִי הַטָּאָת? נִשְׁמָעֵינָא מִן הָדָא: זִיתִּין עַל זִיתִּין וְהוּא עֵתִיד לְכוֹתֶשֶׁן, עֲנָבִים עַל עֲנָבִים וְהוּא עֵתִיד לְדוֹרְכָן – תְּרוּמָה וַיִּחְזוֹר וַיִּתְרוֹם. הָרִי יֵשׁ כְּפֶאֱן בְּגִזַּל הַשֶּׁבֶט וְגָדַר מִי הַטָּאָת. וְתַנִּי עָלֶיהָ: תְּרוּמָה וַיִּחְזוֹר וַיִּתְרוֹם! הָדָא אָמְרָה: שְׁגָדַר מִי הַטָּאָת – חֲמִיר מִבְּגִזַּל הַשֶּׁבֶט.

מַה אָמַר רַבִּי יוֹסִי הַכָּא? וּמַה אֵין רַבִּי מֵאִיר דְּמִיקַל בְּגִזַּל הַשֶּׁבֶט – מִחְמִיר בְּגָדַר מִי הַטָּאָת, רַבִּי יוֹסִי דְּמִחְמִיר בְּגִזַּל הַשֶּׁבֶט – לֹא כֹל שְׂכֵן דְּהוּ מִחְמִיר בְּגָדַר מִי הַטָּאָת! אֲשַׁכַּח תַּנִּי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסִי: אֵין תּוֹרְמִין זִיתִים עַל שְׂמוֹן, וְלֹא עֲנָבִים עַל יַיִן, וְאִם תֵּרַם – תְּרוּמָתוֹ תְּרוּמָה וְאֵין צְרִיף לְתֵרוֹם שְׁנֵייהוּ; דְּכָרִי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, בֵּית שְׂמַאי אָמְרִים: תּוֹרְמִין. וּבֵית הֵלֵל אָמְרִים: אֵין תּוֹרְמִין. הַכֹּל מוֹדִים, שְׂאִם תֵּרַם – שְׂאִין צְרִיף לְתֵרוֹם שְׁנֵייהוּ.

[דף ז' ע"ב]

הוּי רַעֲיוֹן, רַבִּי מֵאִיר מִיקַל בְּגִזַּל הַשֶּׁבֶט, וּמִחְמִיר בְּגָדַר מִי הַטָּאָת. רַבִּי יוֹסִי מִחְמִיר בְּגִזַּל הַשֶּׁבֶט, וּמִיקַל בְּגָדַר מִי הַטָּאָת.

תַּמָּן תַּנִּינָן: רַבִּי יוֹסִי אָמַר: שְׂשָׂה דְּכָרִים מִקּוּלֵי בֵּית שְׂמַאי וּמִחְמִירֵי בֵּית הֵלֵל. הָעוֹף עוֹלָה עַל הַשּׁוֹלְחָן עִם הַגְּבִינָה וְאֵינוֹ

נְאָכַל; כְּדַבְּרֵי בֵּית שְׁמַאי. וּבֵית הַלֵּל אֹמְרִים: לֹא עוֹלָה וְלֹא נְאָכַל.
 תּוֹרְמִין זִיתִּים עַל שְׁמֹן, וְעֵנָבִים עַל יַיִן; כְּדַבְּרֵי בֵּית שְׁמַאי. וּבֵית
 הַלֵּל אֹמְרִים: אֵין תּוֹרְמִין. אָמַר רַבִּי מְנָא: לִית כָּאן זִיתִּים עַל
 שְׁמֹן, אֶלָּא שְׁמֹן עַל זִיתִּים. דְּהֵיא – דְּרַבִּי יוֹסִי. דְּרַבִּי יוֹסִי אָמַר:
 תְּרוּמָה וַיְחֻזֵּר וַיְתַרֵּם – כְּשֶׁאֵין הָרֵאשׁוֹנָה קְיָיְמַת. אֶכֶל אִם
 הָרֵאשׁוֹנָה קְיָיְמַת – קוֹרָא לָהּ שֵׁם וְדִין.

תַּנְי: שְׁנַיִה לֹא תֵאכֵל עַד שְׂיוּצִיא עֲלֶיהָ תְּרוּמָה וּמַעֲשָׂרוֹת
 רֵאשׁוֹנָתָה. מַה הֵיא? מִן מַה דְּתַנְי: חֹזֵר וְעֵשָׂה זִיתִּים רֵאשׁוֹנִים שְׁמֹן,
 וְעֵנָבִים יַיִן – קוֹרָא שֵׁם וַאֲיִן צְרִיךְ לְתַרֵּם שְׁנַיִה.

[דף ח' ע"א]

הָדָא אָמְרָה: שְׁהוּא צְרִיךְ לְקָרוֹת שֵׁם לְמַעֲשָׂרוֹתָיו.

תַּנְינֵן דְּבִתְרָה: אֵין תּוֹרְמִין מִדְּבַר שְׁנַגְמָרָה מְלֹאכְתּוֹ עַל דְּבַר
 שְׁלֹא נִגְמָרָה מְלֹאכְתּוֹ. וְהָכָא לְשַׁעְבֵּר. הָא לְכַתְּחִילָה – לֹא. וְכָא –

אֲפִילוֹ לְכַתְחִילָה! אִין תִּימָר שְׁנַיִיא חַיָּא מְדַבֵּר שְׁנַגְמָרָה מְלֹאכְתּוֹ,
חַיָּא תְּנַיִנָן: הַפֶּרֶד וְהַצְּמוּקִים וְהַחֲרוּבִין – מְשִׁיעֵמִיד עֲרִימָה. רַבִּי
יוֹסִי בֶּן יוֹסִי בְּשֵׁם רַבִּי יִצְחָק בֶּן לְעִזֹּר: אִין לָךְ אָסוּר מְדַבֵּר
שְׁנַגְמָרָה מְלֹאכְתּוֹ עַל דְּבַר שְׁלֵא נְגַמְרָה מְלֹאכְתּוֹ אֲלֵא גֹרֶן וַיִּקַּב
בְּלֶבֶד.

לְפִי מַה הוּא תוֹרָם? לְפִי שְׁמַנָּן אוֹ לְפִי אוֹכְלָן? אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן:
אֵייתִיתָה מְדַחִילְפִיִּי. רַבִּי אוֹמַר: לְפִי שְׁמַנָּן. רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל
אוֹמַר: לְפִי אוֹכְלָן. אָבֵל לֹא עַל גְּרַעֲיִנְיָהוּן. חַבַּל מוֹדִים בְּכַלּוֹכְסִין –
שְׁחַן תוֹרְמִין לְפִי אוֹכְלָן, אָבֵל לֹא עַל גְּרַעֲיִנְיָהוּן.

חַנְנִיָּה בְּעֵי: וְאַף לְעִנֵּין שְׁבַת בֶּן? אֲשַׁבַּח תְּנִי, רַבִּי אוֹמַר:
בְּרַבִּיעִית. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמַר: בְּגִרְוֹגְרוֹת.

אָמַר רַבִּי חַנְנִיָּה בְּשֵׁם רַבִּי הֵלֵל: וְאַף אֲנִי נְמִי תְּנַיִנָן הֲדָא, דְּמַסִּיעַ
לְהֲדָא דְתַנִּי רַבִּי הוֹשַׁעֲיָא: זִיתִים עַל זִיתִים וְהוּא עֲתִיד לְכוֹתֶשָׁן,
עֲנָבִים עַל עֲנָבִים וְהוּא עֲתִיד לְדוֹרְכָן – תְּרוּמָה וַיַּחֲזוֹר וַיִּתְרוֹם.
וְתַנִּינָן: מִי שֶׁתָּרַם שְׁמֹן עַל זִיתִים לְאֲכִילָה. זִיתִים עַל זִיתִים
לְאֲכִילָה. יִין עַל עֲנָבִים לְאֲכִילָה. וְעֲנָבִים עַל עֲנָבִים לְאֲכִילָה.

ונמלך לדורכן – אינו צריך לחזור ולתרום. מפני שנמלך. הא לא נמלך – תרומה ויחזור ויתרום.

רבי אימי בשם רבי שמעון בן לקיש: ונחשב לכם תרומתכם בדין מן הגרן. מפה שהוא מצוה את בני לוי לתרום מן הגמור. הדיא אמרה: שאם נתן לו שבלים – מעשרותיו מעשר¹.

היא בר אדיא בשם רבי שמעון בן לקיש: מעשר ראשון שהקדימו בשיבלין – אסור לזבל ממונו עראי. ומה טעם? את

[דף ח' ע"ב]

קדשי בני ישראל לא תחללו ולא תמותו.

מהו שילקו על טבלו דבר תורה? רבי אשיאן בשם רבי יונה: מתניתא אמרה בן! אין לוקין על טבלו דבר תורה. דתנינן תפון: תרומת מעשר – שנה לביפורים בשני דרכים, ולתרומה בשני דרכים. נישלת מן הפהור על הטמא, ושללא מן המוקף – בביפורים. ואוסרת מן הגורן, ויש לה שיעור – בתרומה. אית לך

¹ כן הוא גירסת הגר"א.

מימר: אוסרת מן הגורן? לא, לאחר מירות. תדא אמרה: שאין לוקין על טבלו דבר תורה.

הדרן עלה חמשה לא יתרומו

פּרָק שְׁנִי

מתני' אין תורמין מן הפהור על הפמא. ואם תרמו - תרומתן תרומה. באמת אמרו: העיגול של דבילה שנטמא מקצתו - תורם מן הפהור שיש בו על הפמא שיש בו. וכן אגודה של ירק, וכן ערמה.

היו שני עיגולים, שני אגודות, שתי ערימות, אחת טהורה ואחת טמאה - לא יתרום מזה על זה. רבי אליעזר אומר: תורמין מן הפהור על הפמא.

אין תורמין מן הפמא על הפהור. ואם תרם, שוגג - תרומתו תרומה. מזיד - לא עשה פלום. וכן בן לוי שהיה לו מעשר טבל היה מפריש עליו והולך, שוגג - מה שעשה עשוי. מזיד - לא עשה ולא פלום. רבי יהודה אומר: אם היה יודע בו מתהילה, אף על פי שהוא שוגג - לא עשה ולא פלום.

המטביל בליום בשבת, בשוגג - ישתמש בהן. ומזיד - לא ישתמש בהן.

המעשר והמבישל בשבת, בשוגג - יאכל. מזיד - לא יאכל. הנוטע בשבת, שוגג - יקיים. מזיד - יעקור. ובשביעית, בין שוגג בין מזיד - יעקור.

גמרא אין תורמין מן הטחור בוי. רבי יוחנן בשם רבי ינאי: ונחשב לכם תרומתכם בדגן מן הגרן וכמלאה מן היקב. מה יקב אפשר שיהא מקצתו טמא ומקצתו טהור? וזה אף על פי שאפשר, למדין אפשר משאי אפשר.

מעתה, לא יהא תרומתו תרומה! ממנו כתיב.

כל הדברים - למדין ומלמדין. תרומת מעשר - היא מלמדת ואינה למידה. תרומת מעשר לימדה על תרומה גדולה שלא תהא ניטלת מן הטחור על הטמא, והיא ניטלת מן הטחור על הטמא. מניין? רבי יוסי בשם חזקיה, רבי יונה בשם רבי ינאי: ונתתם ממנו את תרומת ה' לאהרן הכהן. עשה שינתנו לאהרן הכהן בכהונתו.

כִּהְנֵה אָמַר מִכָּל חֶלְבוֹ אֶת מְקוֹדָשׁוֹ מִמֶּנּוּ – מִזֶּה מִן הַמְּקוֹדָשׁ שָׁבוּ.

תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר לִימּוּדָה עַל תְּרוּמָה גְּדוּלָה שֶׁהִיא נִיטְלָת מִן הַמוֹקֵף וְהִיא נִיטְלָת שְׁלֵא מִן הַמוֹקֵף. מִנַּיִן לַתְּרוּמַת מַעֲשֵׂר נִיטְלָת שְׁלֵא מִן הַמוֹקֵף?

[דף ט' ע"א]

מכל מעשרתיכם – אחד ביהודה ואחד בגליל.

תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר לִימּוּדָה עַל תְּרוּמָה גְּדוּלָה – שְׁלֵא תִהְיֶה נִיטְלָת אֲלָא מִן הַגָּמוּר. וְאֵף הִיא נִיטְלָת מִן הַגָּמוּר. תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר נִיטְלָת מִן הַפְּתוּר עַל הַפְּתוּר, וּמִן הַטְּמֵא עַל הַטְּמֵא. מִן הַפְּתוּר עַל הַטְּמֵא, וְאִינֵה נִיטְלָת מִן הַטְּמֵא עַל הַפְּתוּר.

רבי נחמיה אומר: פשם שאינה ניטלת מן הטמא על הפחור –
 כן אינה ניטלת מן הטמא על הטמא. ומודה רבי נחמיה בדמיי.

עד כדון בשתיה לו מאותו המין. לא היה לו מאותו המין?
 נשמעינא מן הדא: רבי חנינא ענתונא סלק עם רבי זעירה
 לחמת גרר. זבן ליה קלוסקין. בעי מתקנא מיום לחבריה. אמר
 ליה: לית אנן צריכין חששין ליהידאי! אית לך מימר בשתיה לו
 מאותו המין?!

באמת. אמר רבי ליעזר: כל מקום ששנינו "באמת" – הלכה
 למשה מסיני.

עינול של דבילה שנטמא מקצתו. מבין שנטמא מקצתו אין
 פולו טמא במחובר? במי פירות היא מתניתא.

ואין סופו ליחלק ולעשותו שנים? תיפתר, שקרא לה שם במחובר.

וזבן אגודה של ירק. מתניתין שנטמאת ועודה אגודה. אבל
 נטמאת קלחין ואגדן – לא בדא. ואין סופה ליחלק ולעשות
 שתים? תיפתר שקרא לה שם במחובר. אגד שנטמא והתירו
 ואגדו מהו?

וליתני "עיגול" ולא ליתני "אגודה". ניתני "אגודה" ולא ליתני
"ערימה"!

אילו תנינן "עיגול" ולא תנינן "אגודה", תוינן אמרין: "עיגול"
שכולו גוף אחד – תורם. "אגודה" שאין פולה גוף אחת – אינו
תורם. תני, צורכה מיתני "אגודה".

ואילו תנינן "אגודה" ולא תנינן "ערימה", תוינן אמרין: "אגודה"
שכולה תפושא אחת – תורם. "ערימה" שאין פולה תפושא אחת
– אינו תורם. תני, צורכה מיתני "עיגול" וצורכה מיתני "אגודה"
וצורכה מיתני "ערימה".

מכיון דתנינן: היו שני עיגולין ושתי אגודות ושתי ערימות, מה
צורכה דתהיא דמר רבי יוחנן בשם רבי ינאי: ונחשב לכם
תרומתכם כדגן וגו'

[דף ט' ע"ב]

אמר רבי חייא בר אבא: בערימה של קישואין ודלועין היא
מתניתא.

היו שני עיגולין, אחד מקצתו טמא, ואחד מקצתו טהור, מהו שיתרום מזה על זה? ייבא כהדא: היו לפניו שני פריים, אחד הפריש ממנו מקצת תרומות ומעשרות, ואחד הפריש ממנו מקצת תרומות ומעשרות מהו שיתרום מזה על זה?

תלמידוי דרבי תייא רובה שאלון לרבי תייא רובה, ואמר לון: **הכסיל חבק את ידיו ואכל את בשרו** (קהלת ד, ה).

רבי לעזר בשם רבי תייא רבה: אין תורמין ומעשרין מזה על זה. הרי שהביא מינין הרבה בקופה, וכרוב מלמעלן וכרוב מלמטן, ודבר אחר באמצע – אין תורמין ולא מעשרין מזה על זה. הדא דתימא בשאין שם חלל. אבל אם יש שם חלל – תורמין ומעשרין מזה על זה.

כל בית הגיתות – אחד. כל בית הגרנות – אחד. תני, אמר רבי יודה: והוא שתהא תופסת הגורן באמצע. עד כדון חיטין. אפילו קש? ואפילו תבן? רבי חגי בעי קומי רבי יוסי: היה טמא באמצע? אמר ליה: והיינו נושוד.

חֲבֵרֵיֵיא בְּעוֹן קוּמֵי רַבֵּי יוֹסִי: הִיָּתָה מָפֵה בְּאַמְצַע? אָמַר לוֹן:
וְהִיָּנּוּ חֲמֻשָּׁה שְׁקִין בְּגוֹרָן! דִּתְנֵי: חֲמֻשָּׁה שְׁקִין בְּגוֹרָן –

[דף י' ע"א] תוֹרְמִין וּמְעַשְׂרִין מִזֶּה עַל זֶה. תְּנֵי, רַבֵּי אֵילְעָאֵי אֹמְרִי
מִשׁוּם רַבֵּי לֵיעֶזֶר: תוֹרְמִין מִן הַפְּהוּר עַל הַטְּמֵא בְּלֵחָ. כִּי־צַד? כְּבֵשׁ
זֵיתִים בְּטוּמְאָה וְהוּא רוּצָה לְתוֹרְמִין בְּטְהֵרָה – מִכֵּיָא מִשְׁפָּדָ שְׂאִין
בְּפִיו כְּבִיצָה וּמְמָלָא אוֹתוֹ זֵיתִים, וְנוֹתְנֵנוּ עַל פִּי חֲבִית, וְנִמְצָא
תוֹרֵם מִן הַמוּקָף.

לָמָּה לִי פְּחוּת מִכְּבִיצָה, אֲפִילוּ כְּבִיצָה? לֹא פִירוּרִין אֵינּוּן! שְׁלֵא
יִטְמֵא זֵיתִים הַרְבֵּה.

אָמְרוּ לוֹ: אֵין לָךְ כָּל לַח קְרוּי לַח, אֲלֵא יַיִן וְשִׁמּוֹן בְּלֵבֵד.

הֵיאָךְ עֵבִידָה? קוֹרָה אַחַת לְשָׁנֵי בּוֹרוֹת. שְׁנֵי קוֹרוֹת לְבוֹר אֶחָד.
נִיחָא קוֹרָה אַחַת לְשָׁנֵי בּוֹרוֹת. אֲלֵא שְׁנֵי קוֹרוֹת לְבוֹר אֶחָד, לֹא
מִתּוֹךְ שְׁנַטְמָאוּ מִקְצַתָן נְטָמָאוּ בּוּלְיָן? רַבֵּי לָא בְּשֵׁם רַבֵּי לְעֶזֶר:

תיפתר, שהיה בלבו לעשותו תפושא אחת, ונמלך לעשותו שתי תפוסות.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: הדיא דתימר, כשנממא משישלה ומשיקפה שכבר נראו לתורמן בטרה. אבל אם נממא עד שלא שילה ועד שלא קיפה – לא בדא.

רבי טובי בשם רבי יאשיה בי רבי ינאי: הלכה כרבי ליעזר. רבי יצחק בר נחמן בשם רבי הושעיא: הלכה כרבי ליעזר. רבי חונה רבי הנניא: אין הלכה כרבי ליעזר. רבי יוסי בי רבי בון, רב יהודא בשם שמואל: אין הלכה כרבי ליעזר. אתא עובדא קומי רבי אימי, ולא הורי. אמר: תרין כל קביל תרין אינון.

[דף י"ע"ב] אמרין ליה: והא רבי יצחק בר נחמן הורי! אפילו כן לא הורי.

תמן תנינן: התורם את תבור ואמר: "הרי זו תרומה על מנת שתעלה בשלום" – שלום מן השבר, שלום מן השפיכה, אבל לא מן הטומאה. רבי שמעון אמר: אף מן הטומאה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן הַזִּינָא: בְּמוֹמָאָת טְבוּלֵי יוֹם הִיא מִתְנַיָּתָא. אָמַר רַבִּי אֵילָא: שְׁבִין טְבוּלֵי יוֹם מְצוּיִין בֵּין הַגְּתוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: אֵין לְטְבוּל יוֹם מַגַּע אֶצְל טְכָל.

תְּנִי, אָמַר רַבִּי יוֹדָן: בְּמַח דְּבָרִים אָמורִים? בְּתְרוּמָה גְּדוּלָּה שְׁחִיא צְרִיכָה לְתָרוּם מִן הַמוֹקֶף. אֲכָל בְּתְרוּמַת מַעֲשֵׂר, אֲפִילוּ שְׂאֵר כָּל הַדְּבָרִים – שְׁלוֹם הֵן.

הָיָה תוֹרֵם תְּרוּמָה וְתְרוּמַת מַעֲשֵׂר כְּאַחַת – אֵינָה שְׁלוֹם. יְהוּדָה בְּרַבִּי אֹמֵר: לֹא עֲלָתָה עַל דַּעְתּוֹ שֶׁל זֶה לַעֲבוֹר עַל דְּבָרֵי תוֹרָה לְהַקְדִּים תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר לְתְרוּמָה גְּדוּלָּה.

מִתִּיב רַבִּי אֲבָא בַר מַמְל: וְהָא תְּנִינָן אֵין תוֹרְמִין מִן הַטְּמֵא עַל הַטְּהוֹר! הִנֵּעַ עֲצָמָה, שְׁתָּרַם וְאָמַר לֹא עֲלָתָה עַל דַּעְתּוֹ לַעֲבוֹר עַל דְּבָרֵי תוֹרָה! אָמַר רַבִּי בָּא בַר

שבת קודש – י"ד בסליו

[דף י"א ע"א]

ממל: אם אמר את בן – נמצאת מבריהו מן הקלה ומכניסו
 לתמורה. טבל – בעז מיתה. טהור שאכל את הטמא – אינו אלא
 בעשה.

תני בשם רבי יוסי: אם תרם מן הטמא על הטהור, בין בשוגג
 בין במזיד – מה שעשה עשוי. רבי פנחס בעא קומי רבי יסא: עד
 כדון פסבור בהו שהו טהורין. תיה יודע שהו טמאין וסבור
 שמותר לתרום מן הטמא על הטהור? אמר ליה: יאות! רבי סבר
 פרי יודא. ברם פרי יוסי – היא תדא היא תדא.

מתניתא – בכלים גדולים, אבל בכלים קטנים – מערים עליהן
 ומטבילין.

וְתַנִּי רַבִּי הוֹשְׁעִיא: מְמַלֵּא הוּא אָדָם כְּלִי טָמֵא מִן הַבּוֹר וּמַעְרִים
עָלָיו וּמִטְבִּילוֹ. וְתַנִּי נֶפֶל דְּלִיּוֹ בְּתוֹךְ הַבּוֹר, נֶפֶל כְּלָיו לְתוֹךְ הַבּוֹר –
מַעְרִים עָלֶיהֶן וּמִטְבִּילָן.

תַּרְיֵן אֲמוּרָאִין. חד אָמַר: כְּכֵלִים שְׁנַטְמָאוּ בְּאֵב הַטּוּמְאָה.

[דף י"א ע"ב] וְהִרְנָה אָמַר: כְּכֵלִים שְׁנַטְמָאוּ בְּוֹלַד הַטּוּמְאָה.

מְתִיב מֵאֵן דְּאָמַר בְּוֹלַד הַטּוּמְאָה לְמֵאֵן דְּאָמַר בְּאֵב הַטּוּמְאָה:
וְאִפְּלוּ בְּחֹל טְעוּן הָעֶרֶב שְׁמֵשׁ! אָמַר לִיהּ: בְּרוּצָה לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּהֵן
חוּלִין בְּטַהָרָה.

רַבִּי יְרֵמְיָה, רַבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רַבִּי חֵיִיא בַר אֲשִׁי: אֲשָׁה פִּיקְתָּה
מְדִיחָה כּוּם כּוּ, קְעָרָה כּוּ, תַּמְחֻוּי כּוּ, נְמִצָּאת מְרַבְּצָת בֵּיתָה
בְּשִׁבְתָּ.

רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רַבִּי אֲבָהוּ: בְּשׁוּגַג – בְּאִיסוּר. וּבְמִזִּיד – בְּאִיסוּר.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי: מִתְּנִיתָא אֲמָרָה כּוּ! הַמְעַשֵּׂר וְחִמְבִּשָּׁל בְּשִׁבְתָּ,
שׁוּגַג – יֹאכֵל. מִזִּיד – לֹא יֹאכֵל. בְּשׁוּגַג – בְּאִיסוּר. בְּמִזִּיד –
בְּאִיסוּר.

תני: תמכישל בשבת, שויג - יאכל. מזיד - לא יאכל; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: בשויג - יאכל למוצאי שבת. במזיד - לא יאכל עוקמית. רבי יוחנן הסנדלר אומר: בשויג - יאכל למוצאי שבת לאהרים ולא לו.

